

Hodnotiaca správa o plnení úloh vyplývajúcich zo Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016 – 2020 za rok 2019 (ďalej len „správa“)

Správa o plnení úloh vyplývajúcich zo Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v SR na roky 2016 – 2020 za rok 2019 (ďalej len „správa“) bola spracovaná z podkladov príslušných rezortov, ktorým z uznesenia vlády SR č. 513 zo 16. novembra 2016 k Stratégii o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike (SR) na roky 2016 – 2020 (ďalej len „stratégia“) vyplynula úloha rozpracovať stratégiu na svoje podmienky a každoročne odpočtovať plnenie úloh v oblasti prevencie kriminality vyplývajúcich z rozpracovaných stratégií. Úlohy, ktoré boli plnené, sa odvíjajú od priorít v súčasnosti platnej stratégie:

1. Znižovanie kriminality a inej protispoločenskej činnosti

V rámci priority č.1 Úrad vlády Slovenskej republiky (ÚV SR), v nadväznosti na schválenú Protikorupčnú politiku SR na roky 2019 – 2023, vypracoval Národný protikorupčný program SR. Na účely podpory protikorupčnej politiky sa vytvorila neformálna expertná pracovná skupina Rada koordinátorov protikorupčnej prevencie, zložená zo zástupcov jednotlivých rezortných orgánov a vybraných relevantných subjektov, na čele ktorej je protikorupčný koordinátor ÚV SR. Rada sa v sledovanom období stretávala s cieľom upresnenia mechanizmu rastu protikorupčnej kultúry v rezortoch a riadenia korupčných rizík. Bol prijatý Rezortný protikorupčný program ÚV SR účinný od 1. septembra 2019, v ktorom boli využité výsledky z prieskumu korupčných rizík na ÚV SR, kde adresátmi boli zamestnanci úradu. V decembri 2019 bol spustený online prieskum s cieľom zapojiť zamestnancov do spoluúčasti na identifikácii a riadení korupčných rizík. Zamestnanci mali možnosť navrhnúť opatrenia na minimalizáciu korupčných rizík. Na základe navrhovaných opatrení sa postupne budú zavádzať opatrenia na zvyšovanie účinnosti riadenia korupčných rizík. Prostredníctvom bezplatnej telefonickej Antikorupčnej linky bolo zaznamenaných 35 hovorov. Odbor prevencie korupcie ÚV SR v roku 2019 prijal celkom 130 písomných podaní. ÚV SR v rámci zefektívňovania prevencie korupcie začal proces implementácie medzinárodnej protikorupčnej normy „ISO 37001:2019 Systémy manažérstva proti korupcii. Požiadavky s usmernením na používanie.“ (ISO 37001), ktorá sa špecificky a komplexne zaoberá kvalitou protikorupčných opatrení, ktorých účelom je pomôcť organizácii pri predchádzaní, odhaľovaní a reagovaní na zistené korupčné riziká, a to nielen v samotnej organizácii, ale aj u zmluvných partnerov. Uskutočnilo sa vzdelávanie zamestnancov ÚV SR o zavádzaní a požiadavkách ISO 37001 a takisto bolo vyškolených 9 interných audítorov ÚV SR na účely implementácie ISO 37001.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR) prostredníctvom odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra (OPK KMV) zabezpečuje od roku 2019 implementáciu protikorupčnej politiky v podmienkach MV SR. V pôsobnosti MV SR bola zriadená Pracovná skupina na zabezpečenie plnenia úloh protikorupčného programu MV SR na roky 2019 – 2023, ktorá je zložená zo zodpovedných zástupcov za jednotlivé útvary. Základným krokom bolo identifikovanie korupčných rizík – zamestnanci jednotlivých organizačných zložiek vyplnili formulár možných korupčných rizík, na základe ktorého boli vyhodnotené riziká podľa ich významnosti, pravdepodobnosti a vplyvu. Hlavnými oblasťami protikorupčného programu na základe vytvorenia analýzy zberu dát boli oblasti: verejného obstarávania; styku s klientmi, pri udeľovaní oprávnení; povolení prideľovania dotácií; poskytovania informácií a kontrolnej činnosti. Identifikované riziká boli rozpracované na ciele v podmienkach MV SR. Dňa 28. augusta 2019 bol vydaný Protikorupčný program Ministerstva vnútra SR na roky 2019 – 2023 v pôsobnosti MV SR v súlade s uznesením vlády SR č. 585/2018 z 12. decembra 2018. Cieľom protikorupčného programu je systematicky pôsobiť a usmerňovať činnosti

na minimalizovanie priestoru a odstraňovanie príčin a podmienok vzniku existencie korupcie, posilňovať kultúru integrity a usmerňovať riadenie korupčných rizík. V nadväznosti na schválenú protikorupčnú politiku je hlavným cieľom presadzovať a chrániť verejný záujem prostredníctvom znižovania priestoru a príležitostí pre korupciu v podmienkach ministerstva a zároveň zvyšovať dôveru verejnosti k jeho zamestnancom. V spolupráci s ÚV SR bolo tiež vykonané Vzdelávanie zamestnancov MV SR v oblasti zákona č. 54/2019 o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prostredníctvom preventívnych aktivít Národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“ bola verejnosť informovaná k téme korupcia vo forme besied (v počte 309). V oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi OPK KMV informoval širokú verejnosť o danej problematike prostredníctvom účasti v diskusných reláciách vo verejnoprávnych a súkromných médiách a na sociálnych sieťach s dosahom 41 361 užívateľov. Na regionálnej úrovni boli v roku 2019 zrealizované preventívne aktivity v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi pre viac ako 600 žiakov, študentov a pedagógov. V rámci medzinárodnej spolupráce s Britským veľvyslanectvom bola realizovaná spoločná preventívna aktivita s použitím dvojposchodového červeného autobusu (tzv. doubledecker), v ktorom boli realizované prednášky pre 120 študentov stredných škôl a gymnázií o problematike obchodovanie s ľuďmi, situácii v spomínanej oblasti v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, prevencii obchodovania s ľuďmi v SR, ako aj o pomoci a podpore obetiam obchodovania s ľuďmi v SR. V oblasti boja proti extrémizmu OPK KMV predložil vyhodnotenie Akčného plánu predchádzania a eliminácie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie na roky 2016 – 2018 a koordinoval tvorbu návrhu Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu na roky 2020 – 2024, s aktívnou participáciou zainteresovaných rezortov a mimovládnych organizácií (MVO). Vytvorená bola aj vzdelávacia pomôcka Pracovný tábor v Seredi obsahujúca metodickú príručku schválenú Štátnym pedagogickým ústavom, určenú pre dejepisnú výučbu žiakov stredných škôl a priblíženie témy holokaust. V rámci výzvy na predkladanie žiadostí na dotácie pre projekty v oblasti prevencie kriminality bola v roku 2019 vytvorená mobilná aplikácia s vizualizáciou vypálenej obce Ostrý Grúň počas II. svetovej vojny s cieľom prispieť k prevencii násillia, xenofóbie, neznášanlivosti a rasizmu. OPK KMV prostredníctvom národného zástupcu SR v Európskej sieti pre prevenciu kriminality (European Crime Prevention Network – EUCPN) participoval na správach, výskumných projektoch a kampaniach v oblasti rovnosti medzi pohlaviami, krádeží vlámaním, boja proti obchodovaniu s ľuďmi, boja proti drogovej kriminalite a vreckovým krádežiam.

Oficiálna FB stránka – Polícia Slovenskej republiky (ďalej len „stránka“) denne prinášala širokej verejnosti aktuality a témy týkajúce sa všetkých zložiek Policajného zboru (PZ). Informovala verejnosť o závažných dopravných nehodách či obmedzeniach, o policajných zásahoch, o pátraniach po osobách, o celospoločenských témach, ktoré hýbali Slovenskom i témach zameraných na prevenciu detí, seniorov, ale aj vodičov. V súčasnosti má stránka takmer 250 000 fanúšikov a 278 000 sledovateľov. Stránka prispela počas roka nielen k riešeniu trestnej činnosti, ale aj k úspešným pátraniam po osobách. Fanúšikovia stránky posielajú svoje súkromné podnety či už o trestnej činnosti alebo o tipoch na hľadané osoby. Občania posielajú na stránku polície 40 – 50 správ denne, na ktoré administrátori stránky pružne reagujú a snažia sa pisateľom operatívne pomôcť. V hodnotenom období sa na stránke publikovali fotografie zobrazujúce policajtov pri výkone služby, pri pomoci občanom, pri poďakovaní zo strany verejnosti, čo nepochybne posilňuje morálku a hrdosť na príslušnosť k PZ. Počas celého roka boli na stránke zverejňované príspevky preventívneho charakteru zamerané na bezpečnosť na cestách i seriály na rôzne dopravné témy. Výsledkom činnosti administrátorov stránky je to, že v rámci FB stránok štátnych inštitúcií v SR je práve stránka polície tou najsledovanejšou.

Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru v rámci kontrolnej činnosti, informovanosti a vyhodnocovania nápadu trestnej činnosti uskutočnil 19 prezentačných akcií, 24 prednášok, ukážok a exkurzií a 37 stretnutí v oblasti nelegálneho zamestnávania, nelegálnej migrácie, porušovania všeobecne záväzných právnych predpisov zo strany cudzincov, obchodovania s ľuďmi a dodržiavania pobytového režimu cudzincov.

Odbor kynológie a hipológie Prezídia Policajného zboru (OKH PPZ) v oblasti pátrania po drogách na letisku za účelom odhaliť nebezpečných páchatel'ov uskutočnil 23 akcií v spolupráci s národnou kriminálnou agentúrou Prezídia Policajného zboru (NAKA PPZ).

Protiteroristická centrála NAKA PPZ v rámci akreditovaného projektu vzdelávania „Vzdelávanie príslušníkov Policajného zboru v problematike extrémizmu, rasizmu, neznášanlivosti, xenofóbie, antisemitizmu, agresívneho nacionalizmu, zaradených v službách kriminálnej polície – školenie školiteľ'ov“ vyškolila policajtov zaradených na okresných riaditeľ'stvách Policajného zboru (OR PZ) a krajských riaditeľ'stvách Policajného zboru (KR PZ) a v rámci inštruktážno-metodického zamestnania zameraného na aktuálne trendy vývoja radikalizácie a kriminálneho extrémizmu bolo vyškolených 168 policajtov. V záujme zefektívnenia boja proti extrémizmu v SR sa policajti protiteroristickej centrály NAKA PPZ spolupodieľali na rôznych aktivitách, ako napríklad prednášky, školenia, účasť na zasadnutiach alebo príspevky na rôznych akciách.

Úrad kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru (ÚKP PPZ) sa podieľal na prevencii v oblasti bezpečného internetu medzi deťmi a mládežou formou projektov a aktivít, ktoré boli zamerané na budovanie povedomia o fenoméne sexuálneho zneužívania detí, sexuálneho vydierania a detskej pornografie na internete a dôležitosti bezpečného používania internetu. V oblasti prevencie automobilovej kriminality ÚKP PPZ vykonal prednášky a školenia pre policajtov so zameraním sa na cezhraničné aktivity páchatel'ov automobilovej kriminality, nelegálny obchod s odcudzenými vozidlami a finančné podvody. ÚKP PPZ sa navyše podieľal na projekte budovania inteligentných kamerových systémov a ich vzájomného prepojenia, ktorý rieši integráciu rôznych zložiek za účelom všestranného využitia zavádzaných kamerových systémov, taktiež na organizácii zahraničného školenia za účelom zvýšenia efektívnosti vykonávania kriminalisticko-expertíznej činnosti a zúčastnil sa plenárneho zasadnutia v súvislosti so získavaním informácií v rámci boja proti legalizácii príjmu z trestnej činnosti a v rámci systému vymáhania pokút uložených v správnom konaní rôznych štátov.

Akadémia Policajného zboru v Bratislave (APZ BA) prostredníctvom pracovníkov katedry kriminálnej polície implementuje obsahové zameranie tematických plánov do študijných odborov v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi, identifikácie vybraných druhov kriminálnych aktivít a identifikácie systému v účelovo realizovaných procesoch – predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a objasňovania trestných činov do vzdelávacieho procesu.

Informačné centrum pre obchodovanie s ľuďmi a prevenciu kriminality MV SR (IC) zameriava svoje aktivity na prevenciu boja proti obchodovaniu s ľuďmi a pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi.

Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (ÚSVRK) súčasne zavádza v súlade s implementačným plánom slovenskú technickú normu (STN) ISO 37001 (01 0106) s komplexným súborom protikorupčných opatrení. Zároveň ÚSVRK vyškolil piatich interných audítorov na overovanie splnenia jednotlivých požiadaviek STN ISO 37001 a piatich interných audítorov na overovanie splnenia jednotlivých požiadaviek „STN EN ISO 19011:2019 Návod na auditovanie systémov manažérstva (ISO 19011:2018) (01 0330)“. ÚSVRK s Radou Európy v spolupráci s NAKA PPZ, odborom poriadkovej polície, Úradom inšpekčnej služby, Centrom vzdelávania a psychológie a APZ BA vzdelávacie aktivity

zamerané na prácu PZ v komunitách vrátane prevencie kriminality a nesprávnych postupov - celkový počet vyškolených príslušníkov PZ je 45.

Úrad inšpekčnej služby (ÚIS) v oblasti predchádzania a znižovania trestnej činnosti príslušníkov PZ realizoval prednáškovú činnosť zameranú najmä na poukazovanie príčin a podmienok páchania trestnej činnosti policajtov a na dodržiavanie Etického kódexu policajta.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR) vykonávalo kontroly na mieste a kontroly štátnej správy v oblasti majetkovej a hospodárskej trestnej činnosti, v oblasti boja proti korupcii boli vykonávané štátne a hlavné štátne odborné dozory. MDV SR za účelom znižovania kriminality vykonávalo tiež úlohy v oblasti počítačovej kriminality, dopravnej nehodovosti, boja proti čiernym stavbám, boja proti nelegálnemu nakladaniu so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v doprave a opatrenia proti „praniu špinavých peňazí“.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR) zameriavalo svoje činnosti najmä na prevenciu porušovania právnych predpisov v oblasti daní a cla. Zároveň Kriminálny úrad finančnej správy (KÚ FS) v oblasti prevencie kriminality plnil úlohy, ktorých cieľom je zabránenie protiprávneho konania v colnej a daňovej oblasti, odrazenie potenciálnych páchatel'ov od konania, ktoré je v rozpore s platnou legislatívou, informovanie verejnosti a propagácia činnosti finančnej správy. MF SR aj v spolupráci s finančnou správou vypracoval návrh legislatívnej úpravy online prepojenia registračných pokladníc so systémami finančnej správy a následne finančná správa zabezpečila realizáciu v praxi, a to zavedením pokladnice e-kasa klient. Spomínané aktivity mohli napomôcť k výraznému zníženiu latencie v oblasti trestného činu skrátenia dane a poplatkov, ktorého medziročný nárast je najvyšší (viď Príloha č. 1).

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR) v rámci Plánu úloh prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti za rok 2019 plnilo 20 úloh, ktorých prioritou bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných riadiacich aktov MH SR a organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti pri: vydávaní licencií a povolení; procese prideľovania a čerpania dotácií; použití prostriedkov štátneho rozpočtu a Európskej únie; zabezpečovaní verejného obstarávania; dodržiavaní podmienok podnikania v oblasti energetiky; zabezpečovaní ochrany a využívania nerastného bohatstva; ochrane spotrebiteľa a dovoze tovarov. MH SR v oblasti prevencie kriminality vykonalo 11 vnútorných auditov v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, 17 kontrol plnenia úloh štátnej správy a 2 kontroly prešetrovania a vybavovania petícií a sťažností v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov. MH SR v hodnotenom období tiež vykonalo 330 kontrol žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, 1 092 administratívnych finančných kontrol žiadostí o platbu (AFK ŽoP), 416 finančných kontrol na mieste (FKnM) a 1 461 kontrol verejného obstarávania (VO). Kontrolami AFK ŽoP bolo identifikovaných 121 nedostatkov a FKnM 29 nedostatkov - najzávažnejšie nedostatky sa týkali neoprávnených výdavkov a nesúladu údajov predložených v rámci ŽoP s dokumentáciou u prijímateľa, ktoré mali finančný dopad a ŽoP boli schválené v zníženej sume. Kontrolami VO bolo zistených 80 nedostatkov. MH SR poskytlo v roku 2019 spoluprácu Protimonopolnému úradu SR v 4 prípadoch a NAKA PPZ v 12 prípadoch. Slovenská obchodná inšpekcia (SOI) v roku 2019 vykonala 16 720 kontrol v prevádzkárňach zameraných na predaj výrobkov a poskytovanie služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu, z toho 2 384 na základe podnetov od spotrebiteľov alebo iných subjektov. Nedostatky boli zistené v 5 214 prevádzkárňach a bol zastavený predaj 9 922 druhov nepotravinárskych výrobkov v hodnote 1 572 350 €.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (MK SR) poskytovalo súčinnosť PZ vo veci žiadostí o preverovanie pôvodu zadržaných predmetov kultúrnej hodnoty alebo vo veci pátrania po odcudzených predmetoch kultúrnej hodnoty, podávalo trestné oznámenia, spolupracovalo a poskytovalo súčinnosť orgánom činným v trestnom konaní. MK

SR spolupracovalo s Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky (PÚ SR), MV SR a PZ na potláčanie kriminality v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva, najmä v oblasti nelegálnej archeológie, nezákonného vývozu predmetov kultúrnej hodnoty do zahraničia či ochrane nehnuteľných kultúrnych pamiatok.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR) vykonávalo preventívnu činnosť v oblasti boja proti kriminalite a inej protispoločenskej činnosti, v rámci ktorých sa vzdelávali profesionálni vojaci a zamestnanci formou poučení, školení alebo preskúšaní v rizikových oblastiach (49 vzdelávacích aktivít v oblasti boja proti alkoholu, 38 vzdelávaní v oblasti boja proti drogám, 17 vzdelávaní v oblasti boja proti extrémizmu, 9 vzdelávaní v oblasti boja proti majetkovej a ekonomickej kriminalite, 21 vzdelávaní v oblasti boja proti iným druhom kriminality). V rámci preventívnych aktivít vykonávali kontrolu dodržiavania Nariadenia ministra obrany SR č. 6/2012 o zabezpečení plnenia úloh boja proti korupcii v súlade s rozpracovaním strategického plánu boja proti korupcii v podmienkach MO SR a dodržiavania Metodického usmernenia náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl SR na plnenie úloh v boji proti drogám. MO SR zriadilo komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti za účelom zasadania, navrhovania a prijímania opatrení v zmysle rozpracovania stratégie, v ktorých sa zohľadňovala situácia na základe vyhodnotenia policajno-bezpečnostnej situácie, ako aj aktuálne potreby konkrétneho subjektu prevencie kriminality. MO SR zabezpečovalo vykonávanie informačno-osvetových a poradenských aktivít formou prednášok, besied, zovšeobecnení, publikácií, medializácie s konkrétnym zameraním v oblasti boja proti kriminalite (spolu bolo vykonaných 134 prednášok a školení), zvyšovalo ochranu majetku štátu v správe rezortu MO SR budovaním integrovaného bezpečnostného systému v jeho objektoch a vojenskou políciou evidovalo a analyzovalo trestnú činnosť v jeho pôsobnosti.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MŠVVaŠ SR) metodicky usmerňovalo výchovno-vzdelávací proces v zmysle uplatňovania Dohovoru o právach dieťaťa a jeho relevantných opčných protokolov, najmä prostredníctvom pedagogicko-organizačných pokynov v oblasti prevencie rizikového správania sa detí a ochrany pred sociálno-patologickými javmi a kriminalitou páchanou na detoch a mládeži a kriminalitou páchanou deťmi a mládežou. Metodicko-pedagogické centrum (MPC) v rámci svojej činnosti poskytovalo vzdelávanie a profesijný rozvoj pre pedagogických/odborných zamestnancov v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v akreditovaných vzdelávacích programoch s účasťou 184 pedagogických/odborných zamestnancov. MPC tiež realizovalo jednorazové vzdelávacie aktivity, ktorých sa zúčastnilo 1 115 pedagogických/odborných zamestnancov. Organizácia MŠVVaŠ SR IUVENTA vypracovala štandard kvality pre program „Škola bez nenávisťi“, ktorého cieľom je podporiť prevenciu šikanovania a nenávisťných prejavov na základných a stredných školách a svojimi aktivitami podporovať a rozvíjať priateľské a demokratické školské prostredie. MŠVVaŠ SR v spolupráci s MV SR pripravilo kampaň k prevencii boja proti obchodovaniu s ľuďmi, v rámci ktorej bolo oslovených 793 stredných škôl a 24 vysokých škôl. V spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií (CVTI) MŠVVaŠ SR vypracovalo dve publikácie v oblasti vnímania extrémizmu a terorizmu, ktorých cieľom bolo zistiť názory a postoje rodičov žiakov základných a stredných škôl na prejavy extrémizmu a vnímanie terorizmu, ako aj ich možnosti ochrany detí, a to najmä posilnením informovanosti, záujmu o kamarátov a spôsob prežívania voľného času, ako i formovanie ich názorov na terorizmus, ktorý patrí k závažným súčasným svetovým problémom. Publikácia „Vnímanie extrémizmu a terorizmu z pohľadu žiakov základných a stredných škôl“ bola predložená na Rade vlády SR pre prevenciu kriminality (RVPK), ktorá uložila MŠVVaŠ SR úlohu distribuovať odporúčania a závery publikácie do všetkých základných a stredných škôl v rámci SR. MŠVVaŠ SR po prvýkrát v školskom roku 2018/2019 zbieralo dáta o riešení šikanovania v školách a školských zariadeniach, kde bolo riešených spolu 992 prípadov šikanovania na základných a špeciálnych školách a 174

případov na stredných a špeciálnych stredných školách. CVTI začalo v roku 2019 pracovať na vytvorení a spustení prevádzky novej aplikácie na zber dát riešenia šikanovania v školách a školských zariadeniach. V školskom roku 2018/2019 zamestnanci Centra pedagogicko-psychologického poradenstva zrealizovali 18 947 odborných aktivít v oblasti prevencie, z ktorých polovicu tvorili skupinové činnosti. MŠVVaŠ SR realizovalo výskum „Význam internetu a sociálnych médií u žiakov základných a stredných škôl“ zameraný na schopnosti pri používaní internetu, riziká, preventívne aktivity a rodičovskú kontrolu.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) realizovalo v spolupráci s Asociáciou čistiarenských expertov SR monitoring výskytu a spotreby 61 vybraných psychoaktívnych zlúčenín (ilegálnych a legálnych drog /alkohol/, rizikových psychoaktívnych látok /NPS/, psychoaktívnych liečiv a ich metabolitov) v odpadových vodách z 13 miest Slovenska. Monitoring prebiehal v 14 komunálnych čistiarňach odpadových vôd. V roku 2019 boli monitorované odpadové vody od približne 1,4 milióna obyvateľov na Slovensku a od približne 90 000 účastníkov festivalov.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) v oblasti prevencie kriminality realizovalo aktivity zamerané hlavne na šírenie objektívnych informácií o štátnej environmentálnej politike, zachovanie prírodného dedičstva, zabezpečenie ochrany vybraných oblastí životného prostredia, hľadanie možností zabránenia a odstraňovania dôsledkov kriminality a inej protispoločenskej činnosti. Na úseku štátnej správy boli organizované odborné vzdelávania, ktorých obsahom bola aj problematika environmentálnej kriminality, získavanie osobitých kvalifikačných predpokladov zamestnancov vykonávajúcich štátnu správu starostlivosti o životné prostredie, ktorého sa zúčastnilo 167 účastníkov. MŽP SR zvyšovalo povedomie verejnosti o problematike obchodovanie s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín, obchodovanie so suvenírmi a informovalo o pozastavení vydávania povolení na dovoz rohov všetkých druhov nosorožcov zo všetkých krajín. V oblasti zachovania prírodného dedičstva a zabezpečovania ochrany vybraných oblastí životného prostredia boli aktivity zamerané na budovanie informačných stredísk ochrany prírody, náučných chodníkov a označovanie chránených častí prírody. Ich úlohou je nielen poskytovať širokej verejnosti informácie prostredníctvom rôznych informačných materiálov, výstav, filmov, exkurzií do konkrétnych chránených území, ale aj cielene pôsobiť na zvyšovanie environmentálneho povedomia širokej verejnosti v oblasti environmentálnej kriminality s poukázaním na páchanie trestnej činnosti v ochrane prírody a cieľavedome pôsobiť na jej predchádzanie a usmerňovať pohyb návštevníkov v chránených územiach, aby nedošlo k ich neúmyselnému poškodzovaniu. Všetky aktivity boli zamerané najmä na zvýšenie ochrany majetku a ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia, na zvýšenie povedomia obyvateľstva, propagáciu ochrany životného prostredia a ďalej boli zamerané na podporu projektov, ktoré môžu pôsobiť na zníženie environmentálnej kriminality a na zvyšovanie environmentálnej výchovy, informovanosti a povedomia verejnosti.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR) realizovalo adaptačné vzdelávanie novoprijatých zamestnancov okrem iných aj v oblasti prevencie protispoločenskej činnosti. Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) realizovala vzdelávanie v oblasti prevencie kriminality pri poskytovaní finančných prostriedkov EÚ pre každého novoprijatého zamestnanca do štátnej služby a v rámci vzdelávacích dní PPA bolo vzdelávanie realizované aj pre všetkých zúčastnených zamestnancov PPA. LESY SR, š. p., podľa aktuálnej potreby zabezpečovali doplnenie počtu členov lesnej a poľovnej stráže. Ochramné služby boli zamerané na ochranu majetku a prevenciu nelegálnej činnosti v lese. V rámci týchto činností bolo zistených najmenej 518 priestupkov, z toho 481 krádeží dreva vo výške škody najmenej 221 502,25 € a 2 prípady pytlactva. LESY SR, š. p., v spolupráci s PZ uskutočnili v roku 2019 najmenej 96 spoločných preventívnych akcií zameraných na zamedzenie krádeží dreva a pytlactva vo vytypovaných oblastiach.

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky vypracoval dokument „Smernica upravujúca podrobnosti týkajúce sa plnenia povinností zamestnávateľa podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

2. Zvyšovanie bezpečnosti miest a obcí

V rámci priority č. 2 MV SR OPK KMV zverejnil „Výzvu KMV č. II“ (Tab. 2), v rámci ktorej boli podporené projekty v oblasti zvyšovania bezpečnosti občanov prostredníctvom technických prostriedkov (kamerových systémov), zameraných na včasnú identifikáciu nápadu trestnej činnosti a inej protispoločenskej činnosti v lokalitách s vyššou mierou pouličnej kriminality, na zvyšovanie ochrany verejného poriadku miest a obcí a zvyšovanie pocitu bezpečia obyvateľov a návštevníkov miest a obcí. V rámci „Výzvy RVPK na predkladanie žiadostí o dotácie v oblasti prevencie kriminality“ (Tab. 2) v roku 2019 291 miest a obcí vybudovalo a rozšírilo kamerové systémy s cieľom znížiť a včasne identifikovať nápad trestnej činnosti a inej protispoločenskej činnosti.

Okresné úrady (OÚ) v sídlach krajov prostredníctvom 8 krajských koordinátorov pre prevenciu kriminality v sídlach krajov každoročne realizujú analýzu kriminality na úrovni kraja a administratívne a procesne spracovávajú žiadosti o dotácie v oblasti prevencie kriminality. V rozsahu svojej pôsobnosti ustanovenej osobitými predpismi zisťujú príčiny kriminality a inej protispoločenskej činnosti.

Odbor dopravnej polície Prezídia Policajného zboru (ODP PPZ) vykonával dopravno-preventívne akcie v oblasti cestnej premávky oboznamovaním verejnosti formou prednášok, kampaní a rôznych súťaží.

OKH PPZ s cieľom informovať, zabezpečiť verejný poriadok a zlepšiť bezpečnostnú situáciu v rámci SR vykonal 118 informačných aktivít, 2 exkurzie, 3 hliadkové služby, 12 bezpečnostných opatrení a 133 hliadkových služieb v ťažko dostupnom teréne.

Odbor železničnej polície Prezídia Policajného zboru (OŽP PPZ) s cieľom zvyšovať a zabezpečiť bezpečnosť verejného poriadku v oblasti osobnej vlakovej dopravy vykonal 771 preventívno-bezpečnostných akcií a v spolupráci s RAILPOL (Európska asociácia železničných polícií) boli vykonané 4 policajné akcie.

Múzeum polície Slovenskej republiky realizovalo 8 preventívnych a vzdelávacích aktivít na tému „Kriminalita mládeže – protispoločenské konanie“ pre 160 detí v rámci letných táborov.

MDV SR prijímalo opatrenia na zvyšovanie bezpečnosti cestujúcich v dopravných prostriedkoch, na železničných staniciach a letiskách prostredníctvom inštalácie kamerových systémov a zabezpečenia spolupráce s políciou pri preventívnych akciách a riešení incidentov.

MO SR pri zvyšovaní bezpečnosti miest a obcí prostredníctvom Vojenskej polície v súčinnosti s PZ vykonal v rámci preventívno-bezpečnostných akcií, preventívnych kontrol, dopravno-bezpečnostných akcií a cestných kontrol spolu 53 kontrol.

3. Prevencia kriminality v rizikových skupinách

V rámci priority č. 3 MV SR OPK KMV realizovalo preventívne a vzdelávacie aktivity prostredníctvom Národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“ (Tab. 1), ktoré sú zamerané aj na rizikové cieľové skupiny v zmysle § 2 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. OPK KMV prostredníctvom 7 koordinátorov na regionálnej úrovni a 15 asistentov koordinátora v informačných kanceláriách pre obeť trestných činov, ktorí pôsobia na OÚ v sídlach krajov, uskutočnili 3 694 sieťovacích a prepájacích aktivít, 454 besied s počtom účastníkov 14 636, 3 zážitkové workshopy s počtom účastníkov 230 a 82 vzdelávacích

aktivít s počtom účastníkov 2 103 (Príloha 2). V rámci „Výzvy RVPK na predkladanie žiadostí o dotácie v oblasti prevencie kriminality“ (Tab. 2) bolo v roku 2019 zrealizovaných 376 vzdelávacích (prednášky, besedy, semináre), kultúrno-osvetových a športových aktivít pre viac ako 35 747 účastníkov. V rámci Bratislavského, Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja bola distribuovaná publikácia e-knihy „Vybrané možnosti primárnej prevencie negatívnych vplyvov na deti a mládež“ 625 subjektom pre žiakov základných škôl. Bol vytvorený 10-dielny televízny seriál pre žiakov prvého stupňa základných škôl „Záchranárik 3“ s dosahom 148 000 divákov, TV projekt „TEMPO 3“ o negatívnych javoch v spoločnosti – najmä alkoholizmus a šikanovanie – pre mládež a verejnosť s dosahom niekoľko desiatok tisíc osôb a bezpečnostná relácia „Seniorik“ odvysielaná v detskej televízii TV Rik, ktorá má 5 častí a bola odvysielaná 120-krát.

Hasičský a záchranný zbor (HaZZ) smeroval preventívno-výchovné aktivity na širokú verejnosť, najmä zástupcov samospráv a miestnej štátnej správy, odbornú verejnosť, občanov, pedagogický zbor, žiakov materských, základných a študentov stredných škôl a zástupcov hromadných informačných prostriedkov, kde bolo zrealizovaných 709 aktivít.

ÚKP PPZ zvyšoval informovanosť prostredníctvom spolupracujúcich subjektov v oblasti ochrany starších pred špecifickou kriminalitou páchanou na senioroch a ochrany celoživotných úspor seniorov pred zasielaním peňazí páchatelom do zahraničia cez rôzne finančné služby. ÚKP PPZ navyše participoval na prípravách televíznych relácií a reportáží, poskytoval stanoviská pre rôzne médiá, ako aj odborné periodiká a to najmä vo vzťahu k prevencii na úsekoch trestnej činnosti mládeže a trestnej činnosti páchanej na mládeži, trestnej činnosti páchanej na senioroch, trestnej činnosti na úseku falšovania peňazí a taktiež vo vzťahu k prevencii pred rôznymi formami podvodov a krádeží. ÚKP PPZ vo vyššie uvedenom smere taktiež spolupracoval so záujmovými a občianskymi združeniami a školami, pričom vykonával ciele prednášky.

Odbor poriadkovej polície Prezídia policajného zboru (OPP PPZ) participoval na kampani „Od zajtra“ v oblasti domáceho násillia za účelom zefektívnenia spolupráce medzi príslušnými subjektmi, zdieľania informácií o poskytovaní ochrany týraným ženám.

Činnosť prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti bola zabezpečovaná najmä zamestnancami oddelenia komunikácie a prevencie PPZ, oddelenia komunikácie a prevencie KR PZ a skupinami prevencie vnútorných oddelení OR PZ spolu v počte 87 pracovníkov. Aktivity a iné činnosti, ktorými sa plnia úlohy na úseku prevencie boli zabezpečované aj zo strany Múzea Polície SR a inými útvarmi Policajného zboru v rámci plnenia služobných úloh buď cielene alebo ako sekundárny efekt ich služobnej činnosti. Medzi jednotlivými útvarmi PZ pri zabezpečení činnosti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti prebieha úzka spolupráca. KR PZ a OR PZ realizovali celoslovenské preventívne projekty s počtom oslovených 36 571 osôb, 20 vlastných preventívnych projektov s počtom oslovených 9001 osôb, rôzne preventívne aktivity s počtom oslovených 170 719 osôb a iné preventívne aktivity, opatrenia a osvetovo-informačné kampane s počtom oslovených viac ako 51 000. Všetky vyššie uvedené aktivity boli zamerané na zvýšenie právneho povedomia, smerujúce k prevencii viktimizácie a zníženie kriminality detí, mládeže, seniorov a širokej verejnosti. Policajní príslušníci zaradení na úseku prevencie spolupracovali s policajtmi jednotlivých služieb PZ pri získavaní odborných informácií za účelom ich využívania pri výkone praktickej preventívnej činnosti.

APZ BA v rámci výučby na Univerzite tretieho veku venuje pozornosť prevencii kriminality v rizikových skupinách so zameraním sa na cieľovú skupinu seniori. Pracovníci APZ BA uskutočnili prednášky pre žiakov a študentov na zvýšenie ich právneho povedomia.

IC v priebehu roka 2019 vzdelávalo žiakov základných a študentov stredných a vysokých škôl v oblasti identifikácie obchodovania s ľuďmi a zamestnancov štátnych

a neštátnych subjektov pracujúcich s ohrozenými skupinami v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi v rámci čoho bolo spolu 308 osôb.

Migračný úrad MV SR (MÚ) skvalitňoval bezpečnostný systém v azylových zariadeniach, v rámci projektu „Efektívne služby žiadateľom o azyl v SR II“ sa venoval bezpečnosti žiadateľov o udelenie azylu v azylových zariadeniach MV SR, vzdelávaniu a ochrane ľudských práv žiadateľov o azyl. V priebehu roka 2019 žiadalo o udelenie azylu 232 žiadateľov o udelenie azylu. V oblasti prevencie páchania trestnej činnosti z nenávisti motivovanej na základe pohlavia, rasy a náboženstva boli realizované informačno-osvetové stretnutia, besedy s majoritným obyvateľstvom o otázkach utečencov a o kultúrnych rozdieloch.

ÚSVRK plnil úlohy predovšetkým primárnej sociálnej prevencie zameriavajúcej sa na integráciu marginalizovaných rómskych komunít, predovšetkým prostredníctvom verejnej politiky Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020. Cieľovou skupinou integrácie sú marginalizované rómske komunity zotrvávajúce v priestorovo segregovaných lokalitách žijúce v koncentrovanej a generačnej chudobe.

MK SR systematicky vzdelávalo registrované cirkvi a náboženské spoločnosti v oblasti prevencie extrémizmu, xenofóbie a rasovo motivovanej trestnej činnosti, prostredníctvom dotačného systému podporovalo projekty zamerané na prevenciu protispoločenských javov, organizovalo informačno-osvetové kampane o otázkach znižovania výskytu sociálno-patologických javov, motívov a príležitostí k páchaniu trestných činov, medializovalo možnosti ochrany občana ako obete pred trestnou a inou protispoločenskou činnosťou a vypracovávalo informačné materiály dostupné najmä pre rizikové skupiny a podieľalo sa na realizácii preventívnych aktivít na školách so zameraním na ovplyvňovanie myslenia, hodnotovej orientácie detí a mládeže, poznanie problémov a subkultúry mládeže s ohľadom na kompetenčnú pôsobnosť príslušného ministerstva.

MO SR zabezpečovalo realizáciu preventívnych aktivít v boji proti kriminalite na Akadémii ozbrojených síl generála M. R. Štefánika so zameraním na ovplyvňovanie myslenia a hodnotovej orientácie študentov. Zároveň sa podieľalo na realizácii preventívnych aktivít na školách so zameraním na ovplyvňovanie hodnotovej orientácie detí a mládeže, poznanie ich problémov a subkultúry mládeže s ohľadom na kompetenčnú pôsobnosť ministerstva obrany, v rámci ktorého bolo zrealizovaných 56 aktivít.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (MPSVaR SR) v rámci Národného projektu „Terénna sociálna práca v obciach I.“ vykonávalo v spolupráci s obcami a MVO v 215 obciach/mestách terénnu sociálnu prácu prostredníctvom 516 pracovníkov pre 48 812 osôb najmä z marginalizovaných rómskych komunít a osôb bez domova, ktorým bolo poskytnutých 1 513 732 intervencií. V rámci Národného projektu „Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni“ bolo vo výkone 96 poskytovateľov sociálnej služby pre deti a rodinu s celkovo 274 zamestnancami podporených viac ako 41 000 osôb. Zároveň bolo podporených 108 poskytovateľov sociálnej služby, kde bola táto služba súhrnne poskytnutá 43 426 užívateľom sociálnych služieb. Poskytované sociálne služby zahŕňali aj preventívne aktivity zamerané na predchádzanie rizikovému správaniu a na predchádzanie rizikovým situáciám a na ich prekonanie alebo riešenie. V druhej polovici roka 2019 MPSVaR SR začalo realizáciu pokračovania vyššie spomenutých národných projektov, a to: „Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce“ a „Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni“. S cieľom zvýšenia odbornosti a profesionality v poskytovaní pomoci deťom boli v rámci Národného projektu „Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti III“ vytvorené odborné programy: Program vedenia prípadovej sociálnej práce, Inovácia programu Rodičia a rozvod, Program Dieťa a rozvod/rozchod, Program výkonu opatrení pobytovou formou pre dieťa a jeho rodinu na základe dohody. Prostredníctvom akreditovaných subjektov boli zrealizované

výchovné/sociálne skupinové programy (19) pre deti s problémovým správaním a s poruchami správania a výchovné/sociálne programy na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia pre deti, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie (3). Inštitút pre výskum práce a rodiny (IVPR) prostredníctvom Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násilia na ženách v rámci Národného projektu „Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie“ realizuje v oblasti primárnej prevencie workshopy so študentmi stredných a vysokých škôl (13 workshopov s účasťou 294 žiakov), verejné diskusie (4 diskusie s 99 účastníkmi) a online diskusie (viac ako 1 000 vzhliadnutí). MPSVaR SR prostredníctvom Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch (NKS) pokračovalo v kampani „Týka sa ma to“. Kampaň prebiehala od roku 2018 v online prostredí, najmä na sociálnych sieťach, a taktiež bol videospot odvysielaný v štátnej televízii. Kampaň bola zameraná na zvýšenie povedomia o dôležitosti počúvať hlas dieťaťa a zvýšenie citlivosti verejnosti (dospelých a detí vo veku cca. od 12 rokov) na problematiku násilia páchaného na deťoch. Okrem tejto kampane NKS na regionálnej úrovni prostredníctvom koordinátorov ochrany detí pred násilím zapojilo do preventívnych a osvetových aktivít zameraných na predchádzanie násiliu na deťoch 102 000 účastníkov odbornej aj laickej verejnosti a taktiež spoluorganizovalo podujatie „Bubnovačka“ s cieľom zvyšovania povedomia o problematike násilia na deťoch, ktorá sa symbolicky uskutočnila dňa 19. novembra 2019, kedy je Svetový deň prevencie týrania a zneužívania detí.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (MS SR) začalo pilotné testovanie nástroja CRA-CR (Crime Risk Assessment – Conditional Release) určeného na stanovenie individuálnej resocializačnej prognózy. Testovacie obdobie prebiehalo od 1. októbra 2019 do 31. decembra 2019, v rámci ktorého bolo spracovaných 2 128 formulárov. Nástroj bude uvedený do prevádzky po vyhodnotení a zapracovaní podkladov. V rámci Národného projektu „Šanca na návrat“ s cieľom vytvoriť, implementovať a vyhodnotiť inovatívny integrovaný prístup k resocializácii osôb prepustených z výkonu trestu odňatia slobody prostredníctvom prepojenia politik penitenciárnej a postpenitenciárnej starostlivosti bol zrealizovaný medzinárodný odborný seminár a pripravovali sa prelimínárne výstupy odborného tímu Národného projektu a elektronické nástroje. MS SR pokračovalo v organizačnom a materiálno-technickom budovaní aktívnych a pasívnych prostriedkov bezpečnosti v ústavoch Zboru vojenskej a justičnej stráže (ZVJS) tak, aby bol zabezpečený účel výkonu väzby a účel výkonu trestu odňatia slobody v súlade so schválenou Koncepciou bezpečnosti vo väzenstve Slovenskej republiky na roky 2011 – 2020 s cieľom zvýšenia preventívnej bezpečnosti a zníženia kriminality v oblasti drogových aktivít a závislostí. MS SR uplatňuje špecifické metódy, formy a prostriedky preventívno-bezpečnostnej služby zboru tak, aby bolo zabezpečené ich účinné využitie na zamedzenie prejavov radikalizácie, extrémizmu, terorizmu, neľudského zaobchádzania a ponižovania ľudskej dôstojnosti a na predchádzanie a odhaľovanie trestnej činnosti a objasňovania iných nepovolených konaní obvinených a odsúdených, ktorými sú porušované právne predpisy a ktoré ovplyvňujú účel výkonu väzby a účel výkonu trestu odňatia slobody.

MZ SR prostredníctvom regionálnych úradov verejného zdravotníctva v rámci SR realizovalo edukačnú kampaň formou besied a prednášok k Medzinárodnému dňu povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme s cieľom zvýšiť informovanosť o škodlivých účinkoch alkoholu počas tehotenstva, v rámci ktorej bolo edukovaných približne 4 600 respondentov počas viac ako 170 prednášok. MZ SR realizuje ochranné liečenia, ktoré ukladá súd a v záujme ochrany spoločnosti sa v rezorte zdravotníctva realizujú v centrách pre liečbu alkoholových a drogových závislostí, psychiatrických nemocniciach, psychiatrických liečebniach a psychiatrických ambulanciách ústavnou alebo ambulantnou formou. Ich cieľom je predovšetkým terapeutické pôsobenie na osoby, ktorým sa ukladá a pomáha následne sa zaradiť do normálneho života. Význam ochranného liečenia je určený prioritne záujmom spoločnosti na ochrane pred takýmito osobami a rovnako má význam aj pre osoby samotné z hľadiska

pozitívnych dopadov poskytnutého liečenia na ich ďalší život. V roku 2019 bolo realizovaných spolu 2 066 nariadených liečení. Z uvedeného počtu bolo realizovaných 418 súdom nariadených ambulantných protialkoholických liečení, 307 súdom nariadených ústavných protialkoholických liečení, 1 171 súdom nariadených ambulantných protitoxikomanických liečení a 170 súdom nariadených ústavných protitoxikomanických liečení.

Organizácia MŠVVaŠ SR IUVENTA vypracovala štandard kvality pre program „Škola bez nenávisti“, ktorého cieľom je podporiť aj prevenciu kyberšikanovania a prevenciu nenávistných prejavov na internete na základných a stredných školách a svojimi aktivitami podporovať a rozvíjať priateľské a demokratické školské prostredie.

4. Pomoc obetiam trestných činov

V rámci priority č. 4 MV SR OPK KMV realizuje Národný projekt „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“, v rámci ktorého sú prostredníctvom informačných kancelárií pre obeť trestných činov sídlacích na OÚ v sídlach krajov poskytované základné informácie a sprostredkovaná pomoc obetiam trestných činov v oblasti psychologického a sociálneho poradenstva a právneho usmernenia a podpory. V hodnotenom období sa na informačné kancelárie pre obeť trestných činov obrátilo 306 klientov (mužov 91, žien 215), z toho bolo 205 obzvlášť zraniteľných obetí – seniorov nad 60 rokov (mužov 62, žien 142). Z trestných činov išlo najčastejšie o prípady podvodu (23 %) a domáceho násillia (16 %), pričom až 133 prípadov nebolo pred návštevou informačnej kancelárie pre obeť trestných činov hlásených PZ (Príloha 2).

IC zabezpečovalo služby pre obeť obchodovania s ľuďmi prostredníctvom MVO na základe zmlúv o poskytnutí služieb s MV SR. V roku 2019 bolo formálne identifikovaných 66 (31 žien a 35 mužov) obetí obchodovania s ľuďmi, z toho 10 mladších ako 18 rokov (9 dievčat, 1 chlapec). Zo 66 obetí obchodovania s ľuďmi bolo 52 formálne identifikovaných políciou a 17 z nich vstúpilo do „Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi“, v rámci ktorého je obetiam poskytovaná pomoc, ako napríklad izolácia z kriminálneho prostredia; ubytovanie, asistovaný návrat do SR; právne, psychologické a sociálne poradenstvo; zdravotná starostlivosť.

MK SR prostredníctvom právnej úpravy naďalej zabezpečovalo ochraňovanie maloletých pred nevhodnými obsahmi audiovizuálnych diel, zvukových záznamov, umeleckých výkonov multimedialných diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej medialnej služby na požiadanie a multimedialných diel a programov alebo iných zložiek programovej služby s ohľadom na osobitosti jednotlivých vekových skupín.

MPSVaR SR prostredníctvom IVPR zároveň zabezpečilo činnosť Národnej linky pre ženy zažívajúce násillie, ktorá poskytuje telefonické krízové poradenstvo pre ženy zažívajúce násillie a tiež poradenstvo pre tretie osoby, ktoré chcú takéto ženy vo svojom okolí podporiť – počet celkovo prijatých hovorov v roku 2019 bol 2 066.

MZ SR prostredníctvom Centra pre liečbu drogových závislostí prevádzkovalo bezplatnú celoslovenskú anonymnú Linku pomoci pre problémy s hraním hazardných hier, kde počas roku 2019 bolo prijatých 1 302 hovorov.

5. Reakcia na nové trendy a hrozby v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku

V rámci priority č. 5 MV SR APZ BA sústredovala preventívne aktivity v oblasti počítačovej bezpečnosti a ochrany pred kybernetickými hrozbami a vypracovala „Manuál na zavedenie jednotných postupov a metód v boji proti farmaceutickej kriminalite“ ako reakciu na potrebu prevencie nového kriminálneho trendu farmaceutickej kriminality.

Výzvy pre národné projekty a realizované projekty z oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti podporené z európskych finančných prostriedkov

Tabuľka 1

	Názov projektu	Celková výška finančných prostriedkov čerpaných z európskych finančných prostriedkov v roku 2019
MV SR	<i>Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť</i>	760 403,51 € (Európsky sociálny fond)
MV SR	<i>Špeciálne výsluchové miestnosti pre detské obeť a ďalšie obzvlášť zraniteľné obeť trestných činov</i>	35 254,88 € (Fond pre vnútornú bezpečnosť)
MV SR	<i>Budovanie odborných kapacít pre boj proti počítačovej kriminalite</i>	8 815,99 € (Fond pre vnútornú bezpečnosť)
MV SR	<i>Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít I</i>	5 396 412,00 € (Európsky sociálny fond)
MV SR	<i>Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít II</i>	29 366,00 € (Európsky sociálny fond)
MV SR	<i>Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít – I. Fáza</i>	2 140 904,00 € (Európsky sociálny fond)
MV SR	<i>Komunitné služby v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít – II. Fáza</i>	2 868,00 € (Európsky sociálny fond)
MV SR	<i>Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít I.</i>	2 370 660,00 € (Európsky sociálny fond)
MS SR	<i>Šanca na návrat</i>	1 630 575,54 € (Európsky sociálny fond)

Výzvy na predkladanie projektov na financovanie aktivít prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti

Tabuľka 2

	Výzva	Celková výška poskytnutej dotácie	Počet podporených subjektov (projektov)
MV SR	<i>Výzva č. II KMV 2019</i>	1 200 000,00 €	24
MV SR	<i>Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie pre projekty z oblasti prevencie kriminality na rok 2019</i>	2 564 400,00 €	395
MV SR	<i>Výzva číslo III. Prezídia Policajného zboru 2019</i>	190 709,00 €	12
MV SR	<i>Výzva číslo IV. Prezídia Policajného zboru 2019</i>	200 00,00 €	4
MPSVaR SR	<i>V rámci dotačného mechanizmu MPSVaR SR</i>	272 610,00 €	23
MS SR	<i>Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na rok 2019</i>	133 295,06 €	8
MS SR	<i>Výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na rok 2019 na poskytovanie odbornej pomoci obetiam trestných činov</i>	161 762,00 €	5
MH SR	<i>Výzva na predkladanie projektov na rok 2019 pre občianske združenia na ochranu spotrebiteľov</i>	80 000,00 €	5
MK SR	<i>Program 2 – Kultúra znevýhodnených skupín na rok 2019</i>	837 400,00 €	130 (196 projektov)
MŠVVaŠ SR	<i>projekt: Zdravie a bezpečnosť v školách 2019</i>	34 991,00 €	16
MŠVVaŠ SR	<i>projekt: Protidrogová prevencia 2019</i>	28 885,00 €	12

Medzinárodná spolupráca

Tabuľka 3

	Medzinárodná spolupráca	Druh spolupráce
ÚV SR	OECD, GRECO, IACA, UNCAC, OSCE, EPAC	vzájomná spolupráca
MV SR	OPK KMV - EUCPN, ENAA, UNCAC, HLG, ECRI, RAN, ODIHR	členstvo, pracovné skupiny

	OSCE, FRA, ESCN, 2 členstvá v pracovných skupinách v rámci HLG	
	P PZ - EU Think Tank, RAILPOL, EPAC, SWG4, GRECO, OECD, UNCAC, EUROPOL, INTERPOL, EUROJUST	vzájomná spolupráca, pracovné skupiny, členstvá
	IC - NREM, GRETA	členstvo
	ÚIS - EPAC, SWG4	členstvo, pracovná skupina
MDV SR	ŽSSK - UIC	členstvo
MF SR	Finančné riaditeľstvo SR - Eurofisc	pracovná skupina
	Kriminálny úrad finančnej správy - CCWP, EK-OLAF, EUROPOL, INTERPOL, WCO, FRONTEX, EUIPO, OECD, EUBAM, MAR INFO Sever, pozorovateľ SELEC, Rada Európy	členstvá, pracovné skupiny
MH SR	OECD, ACI	pracovné skupiny
MK SR	ministerstvá kultúry jednotlivých európskych i mimoeurópskych krajín, INTERPOL, UNIDROID, Maďarské národné múzeum, Rada Európy, IGC WIPO, SCCR WIPO, WIPO	vzájomná spolupráca, pracovné skupiny, členstvá
MO SR	Vojenská polícia - ECRAF	členstvo
MS SR	CEP	členstvo
MŠVVaŠ SR	UNESCO prostredníctvom Riadiaceho výberu Education 2030 (agenda 2030), Erasmus+, eTwinning, Európsky zbor solidarity	členstvo, programy
MPRV SR	FLEGT/EUTR, EFSA, DG SANCO	členstvo, spolupráca

Legislatívne úpravy v roku 2019

- zákon č. 321/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 550/2003 Z. z. o probačných a mediačných úradníkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. januára 2019

- **zákon č. 214/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. augusta 2019**
- **interný predpis ZVJS – Rozkaz ministra spravodlivosti č. 15/2018, ktorým sa mení a dopĺňa RMS č. 16/2015 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými v znení RMS č. 9/2016 s účinnosťou od 1. januára 2019**
Interný predpis určil riaditeľom ústavov základné kritériá pre posúdenie pojmov „preukázanie polepšenia odsúdeného“ a „očakávanie riadneho života odsúdeného po prepustení“, povinnosť podať návrh na „skoršie“ podmienené prepustenie v prípade naplnenia určených kritérií a postup pri zasielaní žiadosti probačným a mediačným úradníkom o preskúmanie splnenia podmienok výkonu kontroly technickými prostriedkami.
- **zákon č. 231/2019 Z. z. o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. januára 2020**
- **zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľa protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. marca 2019**

Návrh opatrení do budúcnosti

- MV SR navrhuje spracovať prílohu k tvorbe Metodiky na prípravu Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, do obsahovej štruktúry zapracovať časť „Bezpečnosť, ochrana života a zdravia občanov a majetku v obci“.
- Nakoľko v oblasti kriminality vo virtuálnom prostredí bol v roku 2019 zaznamenaný značný medziročný nárast neoprávnených zásahov do počítačového systému podľa § 247a zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „TZ“) (o 26 %) a do počítačového údajov podľa § 247b TZ (o 21,7 %), subjektom prevencie kriminality sa v roku 2020 odporúča zamerať svoje aktivity a podporovať projekty v oblasti online bezpečnosti, digitálnej gramotnosti a neetického marketingu (aj v súvislosti s pandemiou koronavírusu COVID-19). Zároveň sa odporúča realizovať preventívne aktivity a semináre na posilnenie rozlišovania dezinformácií na internete a nástrahách online počítačových hier ako hlavných zdrojov radikalizácie mládeže. Ďalej sa odporúča priblížiť problematiku nelátkových závislostí, ako napríklad online gamblingu, ale aj témam obsiahnutých v problematike narastajúcej ekologickej a farmaceutickej kriminality.
- MV SR navrhuje iniciovať návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzhľadom na to, že počet akreditovaných subjektov poskytujúcich pomoc obetiam je v porovnaní so stavom kriminality v SR nedostatočný a navyše je na území SR nerovnomerne rozvrhnutý, bolo by vhodné v zákone o prevencii kriminality ukotviť minimálnu sieť služieb informačných kancelárií pre obete trestných činov. Doterajšie fungovanie informačných kancelárií pre obete trestných činov v každom krajskom meste, ktorých úlohou je poskytnutie základných informácií

obetiam trestných činov a prípadné sprostredkovanie poskytovania služieb v troch vybraných oblastiach (sociálne, psychologické poradenstvo, právne usmernenie a podpora), zlepšuje prístup obetí trestných činov k službám. Informačné kancelárie pre obete trestných činov zároveň výrazne prispievajú aj k osvetovej činnosti pre potenciálne obete. Legislatívne ukotvenie informačných kancelárií pre obete trestných činov pod gesciou MV SR bude zároveň naplnením ustanovenia čl. 8 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (Ú. v. EÚ L 315/57, zo 14. novembra 2012), podľa ktorého platí: služby na podporu obetí a akékoľvek služby špecializovanej podpory sa môžu zriadiť ako verejné alebo mimovládne organizácie a môžu sa organizovať na profesionálnom alebo dobrovoľnom základe. Rovnako by sa legislatívnou zmenou prispelo k dobrému obrazu Slovenskej republiky, keďže podľa smernice je Slovenská republika povinná pravidelne poskytovať Európskej komisii dostupné údaje o tom, ako obete uplatňovali práva a Európska komisia následne predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie účely smernice.

- MF SR odporúča aktualizovať zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov spôsobom umožňujúcim realizovať štátnym orgánom prevenciu kriminality ako samostatnú základnú zákonnú právomoc vzťahujúcu sa na ich právomoc zverenú osobitnými predpismi, v rámci ktorej prijímajú opatrenia a zabezpečujú komunikáciu s fyzickými a právnickými osobami smerujúcu k dodržiavaniu právnych predpisov. Súčasnú nastavenie umožňuje prevenciu len spôsobmi výkonu základných právomocí, nie ako samostatnú právomoc, čo de facto neumožňuje prijímať nové postupy prevencie a vplyvania na dobrovoľné dodržiavanie právnych predpisov.
- MS SR navrhuje navýšenie počtu probačných a mediačných úradníkov zabezpečujúcich úkony, ktoré možno subsumovať pod terciárnu prevenciu kriminality (nútená forma postpenitenciárnej starostlivosti), s čím úzko súvisí nevyhnutná finančná podpora zo strany štátu na zohľadnenie nákladov na navýšenie počtu probačných a mediačných úradníkov zabezpečujúcich terciárnu prevenciu.
- MPRV SR odporúča sprísnenie režimu prepravy dreva, a to napríklad takým systémom, že by sa preprava dreva, v aktuálnom čase, viedla v príslušnom elektronickom systéme, čím by sa výraznou mierou sťažila nelegálna preprava dreva, ako aj nelegálna ťažba dreva a preprava dreva. V rámci prevencie kriminality podporuje vznik odboru environmentálnej polície v rámci PZ.
- MK SR v súvislosti s výrazným účinkom v prevencii kriminality navrhuje vytvoriť projekty/granty, ktoré budú určené pre cirkvi a náboženské spoločnosti, vyčleniť finančné prostriedky a pracovné miesta pre prevenciu kriminality v rámci Pamiatkového úradu SR.
- Konferencia biskupov Slovenska v zásadnej pripomienke k materiálu v rámci medzirezortného pripomienkového konania navrhla dopracovať štatistiku páchatel'ov trestných činov s ohľadom na rodinné prostredie, v ktorom vyrastali a s ohľadom na

rodinné prostredie, v ktorom boli etablovaní bezprostredne pred spáchaním trestného činu (napr. v úplnej rodine, v rozvedenej rodine, znovu zloženej rodine) ako aj štatistiku príslušnosti páchatel'a bezprostredne pred spáchaním trestného činu do nejakej formy spoločenstva (napr. formálneho, neformálneho, cirkevného, a ak patrilo, tak do akého a či v aktívnej alebo pasívnej forme). V zmysle uznesenia k tomuto materiálu sa budú členovia Rady vlády SR pre prevenciu kriminality zaoberať spôsobom získania týchto údajov (v súčasnosti nie je povinnosťou obvineného a ani odsúdeného páchatel'a odpovedať na otázky tohto typu) za účelom spracovania požadovanej štatistiky.